

"Bèlgica està desapareixent"

Nelly Maes, diputada pel Volksunie (partit nacionalista flamenc) al Parlament Europeu, en el mateix grup que ERC, parla de les reformes que cal fer a la UE, com ara establir un sistema bicameral, i també apunta la progressiva desaparició de Bèlgica.

És important per Flandes tenir una veu forta a Europa?

—La lluita més important de moment és per una autonomia a Bèlgica. Però alhora intentem construir una nova Europa, no una Europa d'estats sinó una Europa que pugui ser considerada, amb fonament, una Europa democràtica. Amb un Parlament fort, amb un govern escollit pel Parlament o directament per la gent, i amb un paper per a les nacions sense estat, com Flandes i Catalunya, que han de parlar directament, sense intermediació dels estats.

—Creu que ara no és suficient el paper de les nacions sense estat a Europa?

—No, de fet el Comitè de les Regions és una institució molt decebedora, no té res a dir i s'hi barregen nacions sense estat, com nosaltres, amb administracions descentralitzades i amb ciutats, amb un estatus diferent, i unes necessitats diferents d'autonomia.

—Aquesta confusió creu que és perillosa?

—Jo crec que aquesta és la confusió que volen aquells a qui no agraden les regions que volen ser reconegudes com a nacions. I ens fiquen en aquest Comitè de les Regions, on fins i tot els delegats s'han d'ajuntar per estats, com les regions de Bèlgica, quan Bèlgica va desapareixent.

—Una de les tesis més repetides és que els estats van perdent poder a Europa, però de moment ells són els únics que construeixen la UE.

—Per això depèn ara dels estats que hi hagi una Europa veritable. Fins ara no ha estat així. Quan veiem la crisi de Kosovo, per exemple, no podem culpar els EUA o l'OTAN pels bombardeigs. Primer de tot ens hem de culpar nosaltres. Europa no

ha fet res. Nosaltres coneixíem moltes coses de la història dels Balcans i de la nostra pròpia història, des de la Primera Guerra Mundial, i sabíem com es podien escampar els conflictes als Balcans. I no vam fer res. Europa no té una veu única, i a més els estats estaven dividits. Jo crec que perquè Europa existeixi cal que els estats facin un pas enrere i deixin

que Europa es desenvolupi com una unitat democràtica. Fins ara han jugat als seus petits jocs de diners i influència, defugint la construcció d'una Europa realment democràtica.

—Què pot fer canviar aquesta situació?

—En primer lloc, el Parlament europeu ha de ser fort i no ha de tenir por del seu poder, l'ha d'utilitzar. Per primer cop va utilitzar-lo i la Comissió va caure. Jo crec que això és una prova del poder creixent del Parlament. I ha d'actuar amb els estats, que són el segon poder, i la Comissió, que és el tercer. Fins ara el Parlament ha estat l'element més dèbil en aquest joc, però ara s'està enfortint, i això és bo. El Tractat de Maastricht ja va establir un paper per al Parlament, i en el nou Tractat d'Amsterdam, quan s'apliqui del tot, el Parlament tindrà molta més influència. Així doncs, al final preveig que la Comissió Europea arribarà a un acord amb el Parlament i això significarà un govern

més democràtic, amb drets i amb acords a les dues bandes. I alhora les regions buscaran el seu camí. Nosaltres volem tenir el nostre paper a Europa, amb totes les competències que ja tenim, que en tenim moltes.

—Més que a Catalunya, les Illes i al País Valencià.

—Sí, però això va creixent. És un procés. No pots

"El Comitè de les Regions és decebedor, no té res a dir i s'hi barregen nacions sense estat amb ens descentralitzats i ciutats."

"A l'estat de Bèlgica estem blocats. I potser arribarà un dia en què l'estat no tindrà cap sentit."

canviar un estat amb la punta del dit. Cal temps, i si ho fas a través de mitjans pacífics i democràtics has de convèncer la gent.

—*Algunes vegades sembla que els estats només volen el Parlament europeu com un objecte decoratiu, oi?*

—Però el poder del Parlament es va ampliant, de fet, al principi, ni era escollit directament, ni tenia cap mena de poder. I ara ha de mirar el futur, els propers vint anys, i anar més enllà d'una col·lecció d'estats que fan negocis junts.

—*Abans ha parlat del Comitè de les Regions. Què creu que ha de fer?*

—Primer de tot hi ha d'haver un acord entre nacions com les nostres. Es podria establir un sistema de dues cambres, d'una banda un Parlament escollit directament i d'una altra una cambra de regions. Però això és de cara al futur. Jo crec que els estats, les nacions i les regions estaran junts en un sistema com aquest, perquè una Europa ampliada a altres estats no podrà subsistir amb les estructures actuals. I moltes d'aquestes dificultats es podrien resoldre desenvolupant un sistema de dues cambres. Aquest doble camí seria una mica com als Estats Units. On hi ha estats en igualtat i un Parlament escollit directament.

—*Creu que això s'acceptarà?*

—Ha de ser acceptat pels estats primer de tot. I aquests estats han de reconèixer que Flandes, Catalunya, el País Basc i Escòcia no poden ser només considerats com a parts descentralitzades d'un estat. Tenim competències i en tindrem més, i a Europa hem de ser reconeguts per aquestes competències. A nivell cultural, per exemple, és totalment artificial que hi hagi una presència belga. De fet no es tracta de presència belga, perquè nosaltres hi enviem dos ministres de Cultura, el flamenc i el francès, i ells tenen un acord institucional que determina si hi va l'un o l'altre. Però no és normal que, per a les moltes competències que tenim, reconegudes constitucionalment, encara sigui Bèlgica qui ens representi.

—*Des del 1970 fins ara les competències per Flandes i Valònia han crescut molt. Creu que algun dia Bèlgica desapareixerà com a estat?*

—Sí. Però aquest no és el meu objectiu principal. El meu objectiu principal és que nosaltres aconseguim les competències que necessitem per assegurar el nostre futur, i seguirem en aquesta direcció perquè a l'estat de Bèlgica estem blocats. I potser arribarà un moment en què l'estat ja no tindrà cap sentit. En el futur Europa tindrà competències, com ara la defensa, que avui encara són responsabilitat de cada estat.

—*Quines són aquestes noves competències que volen aconseguir?*

—Hem aconseguit una majoria al Parlament flamenc per reclamar algunes competències de finances, i sanitat, però com a partit volem anar més enllà. La seguretat social encara és federal, però volem canviar-ho. Volem la nostra pròpia seguretat

social. I volem mantenir la solidaritat amb els valons, això no és cap problema, perquè només és una qüestió de diners. Ells, però, tenen tanta por que s'acabi aquest flux de diners que rebutgen qualsevol diàleg per aquesta qüestió en la nova Constitució.

—*I pel que fa al deute públic?*

—També ens hauríem de dividir el deute. Però aleshores seria un desastre per a Valònia. El que sí que podríem fer és dividir una part del deute i pagar-lo, perquè en qualsevol cas és Flandes qui paga sempre el deute. A Valònia hi ha la idea que encara es pot viure de les subvencions, però nosaltres no hi creiem, ja no tenim aquesta confiança en l'estat. Nosaltres creiem que responsabilitzar-se d'un mateix sempre et dona un futur millor, i no pas esperar que les subvencions t'arribin de l'estat, o fins i tot d'Europa. Si t'agafes les subvencions com un suport al teu funcionament, possiblement tenen un sentit i són útils, però si només vius d'aquests diners no vas enlloc.

"Volem mantenir la solidaritat amb els valons, això no és cap problema, perquè només és una qüestió de diners. Ells, però, tenen tanta por que s'acabi aquest flux de diners que rebutgen qualsevol diàleg per aquesta qüestió en la nova Constitució."

"El Vlaams Blok fa sospitosa la idea de nacionalisme, perquè fan dels símbols de la nació els símbols de la seva acció política racista. I això és terrible."

—*En aquest futur que vostè dibuixa, Brussel·les esdevindria una mena de ciutat-estat?*

—Podria esdevenir un districte europeu, sí. Ara, ningú se n'anirà de Brussel·les. La comunitat flamenca necessita una veu a Brussel·les. La majoria dels ciutadans de Brussel·les parlen francès, però la resta, flamencs i gent que ha vingut d'altres parts del món, són habitants igual i tenen quelcom a dir en el govern de la ciutat. A més, històricament Brussel·les ha estat una ciutat flamenca i està envoltada de territori flamenc. Evidentment tindrà una administració especial, però si deixem que Brussel·les sigui un estat seran dos contra un, i els flamencs tornarem a perdre. Ara és una capital amb un autonomia regional però no és una comunitat, pertany a les dues comunitats, i quan parlem de competències financeres, fiscalitat, impostos, significa que els habitants de Brussel·les paguen impostos a Flandes o a Valònia. Cadascú on vulgui, nosaltres no diem on han de pagar les taxes o si ets flamenc per tota la vida, no. Però per exemple, actualment nosaltres tenim competències en educació, així doncs, si ets francès i duus els teus fills a una escola flamenca, perquè són millors, és una escola que segueix els criteris de la llei flamenca i si ets francès t'hi has d'adaptar. Això no vol dir que no es parli francès, si és necessari. Però és una escola del nostre sistema educatiu. I el mateix amb la seguretat social.

—*Es difícil el diàleg entre les dues comunitats?*

—Sí. Però prefereixo aquest tipus de dificultats en comptes de la guerra. Són les condicions amb què vivim. Holanda està assentada sota el nivell del mar, i si ells no fessin dics cada any no podrien sobreviure, i nosaltres si volem sobreviure com a comunitat, i això vol dir que hi hagi pau al país, que es pugui treballar junts i que el sistema funcioni, t'has de comprometre a dialogar. Jo crec que aquest tipus de solucions poden ser molt útils per a altres països on teniu situacions complicades. No pots

crear un estat per a cada grup, cada minoria o cada majoria, els estats són una cosa del segle XIX, hem de ser creatius, i hem de treballar en institucions amb una atmosfera multicultural, com Europa. Crec que estem millor amb Europa que sense Europa, per tant mentre pensem que estem millor amb Bèlgica que sense, ens hi quedarem, però quan sentim que és una rateta per al nostre futur, aleshores direm: "d'acord, fem un estat". Som sis milions de persones, com els catalans i els danesos, per què no podem ser un estat si ho volem?

—*I aleshores què passarà amb el rei i la reina de Bèlgica?*

—Aquest no és el meu problema, a més jo sóc republicana. En tot cas, tindrien una pensió. Per Bèlgica és raonable que tingui un símbol... mentre Bèlgica existeixi. D'altra banda és cert que hi ha molta gent romàntica que s'emociona amb el rei, però com va dir un rei francès una vegada, "qui mengi del papa, morirà", així doncs, crec que a Bèlgica qui mengi del rei pot morir d'això.

—*Què opina del partit ultranacionalista Vlaams Blok?*

—Només hi ha un partit que considero el meu enemic i són ells, i és perquè són racistes. El racisme no és una base per a fer política. Nosaltres som nacionalistes, però no som nacionalistes ètnics. Qualsevol que vingui a Flandes pot formar part de la nostra societat. I no fem cap exclusió, mentre que ells sí que la fan. L'atmosfera cultural és molt sensible actualment, tenim molts immigrants i immigrants de segona generació i això és un gran problema perquè no és fàcil integrar-los, no és fàcil fer-los sentir-se integrats. Hi tenim moltes dificultats socials, ho reconec, però l'actitud del Vlaams Blok és com anar amb una espelma encesa dins d'una cambra de gas. Quan intentes fer de l'odi la base de la teva política és un perill per a la pau i és un perill per a la democràcia.

—*La puixança d'aquest partit els perjudica com a nacionalistes?*

—Sí, ells fan sospitosa la idea de nacionalisme, perquè fan dels símbols de la nació els símbols de la seva política. I això és terrible i marca una situació molt difícil. Amb tot, jo crec que en el moment en què tinguin poder es dividiran, és el mateix que ha passat amb Le Pen i amb la Lliga Nord. En un moment donat una part de la gent d'aquests partits voldrà fer una política més realista. De moment no fan mal al nostre partit, ens en van fer al principi, quan vam començar a tenir responsabilitats de govern, aleshores van crear el nou partit. Així els dretans del nostre partit van desaparèixer i personalment em vaig sentir contenta, satisfeta i alleugerida, perquè no era la part més agradable del partit. A partir de llavors es van tornar molt racistes i van anar creixent. Van treure vots de tots els partits, especialment dels socialistes. El mateix procés que Le Pen a França.

Oriol Cortacans